

ELEKTİRİK TÜKETİM VERGİSİ

Elektrik Tüketim Vergisinde Kayıp ve Kaçak Analizi:

**Belediye Gelirlerinin Yeniden Yapılandırılması Üzerine Bir
Etüt**

Dr. Erkan Karaarslan

Önsöz

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nda yer alan gelir kalemleri, öksüz kalmış niteliktedir. Bir tarafta Kanunu uygulayan idareler, diğer tarafta düzenleme yetkisine sahip idarenin farklılığı, Kanunda zaman içinde önemli yıpranmalara neden olmuş durumdadır. Gelirlerin bir çoğu sembolik hale gelmiş birçoğunun da uygulama alanı kalmamıştır. Sosyal, teknolojik ve ekonomik gelişmelere Kanun metninde ve 2. düzenlemelerde çözümler üretilememektedir.

Belediye gelirleri uygulama alanında diğer önemli bir sorunda Vergi Usul Kanunu hükümlerinin belediye birimlerinde fiilen ve hukuken uygulama sorunlarıdır. Takdir komisyonu kurulmasından vergi incelemesine kadar bir çok hukuki ve fiili sorunlar nedeniyle belediye gelirlerinin etkin yönetiminde güçlükler bulunmaktadır.

Belediye gelirleri alanında çalışmalar son derece kısıtlı, çalışmalar son derece yetersizdir. Çorak bir iklimdir belediye gelirleri sahası. Bu gerçeklikten yola çıkılarak belediye gelirleri ilgili detaylı çalışmalara 15 sene önce kıymetli dostum sn Ahmet Ozansoy ile birlikte başlamıştık. Şimdi her bir alt gelir alanını kitaplaştırma aşamasına geçtik. İlk kitap Çevre Temizlik Vergisi olmuştu. Sonra Tüm Yönleriyle Elektrik Tüketim Vergisi ve sonrası Belediye Gelirleri Usul Hukuku şeklinde devam etmiştir.

Elektrik Tüketim Vergisi, biçimsel olarak belediye gelirleri arasında yer almakla birlikte, fiilî işleyişi itibarıyla belediyelerin doğrudan denetim ve müdahale alanı dışında kalan, yüksek derecede **kurumsal aracıya bağımlı** bir dolaylı vergi niteliği taşımaktadır. Verginin matrahının oluşumu, beyanı, tahsili ve belediyeye aktarımı süreçlerinin tamamı, belediye teşkilatı dışında örgütlenmiş elektrik dağıtım ve tedarik şirketlerinin fiilî uygulamalarına bağlıdır. Bu durum, klasik yerel vergi teorisiyle açık bir çelişki oluşturmaktadır.

Yerel bir verginin, yerel idarenin bilgi üretme ve denetim kapasitesi dışında kalması, yalnızca idari bir zafiyet değil; aynı zamanda **mali özerklik ilkesinin fiilen aşınması** anlamına gelmektedir. Elektrik Tüketim Vergisi bu yönüyle, belediyelere ait görünen ancak fiilen merkezi ve yarı-özel bir tahsil mekanizmasına teslim edilmiş hibrit bir gelir unsuruna dönüşmüştür.

Şimdi Elektrik Tüketim Vergisi: Kayıp ve Kaçakların Etüt ve Analizi Başlığında topladığımız bu çalışmada amaç, bu vergide yaşanan kayıp ve kaçağın analizinin sağlanarak belediye gelirlerinde artış sağlanmasıdır. Belediyelerin en önemli özgelirlerinden bir tanesi olan Elektrik Tüketim Vergisinde veriyi üretebilecek olan Elektrik Dağıtım Şirketleri ve EPIAŞ'ın gerekli olan verileri üretmemesi/üretmemesi ve Sokak Aydınlatma Bedellerinin mahsubunda yaşanan önemli sorunlar nedeniyle belediyeler elektrik tüketim vergisinde alması gereken gelirleri tam olarak alamamaktadır.

Bu kitap belediye gelirleri açısından önemli bir alanda boşluğu dolduracağı gibi belediyelerimizin finansmanına da yadsınamayacak kadar büyük bir katkı olacaktır. Kitapları yeni baskıları olgunlaştırır. Umarım bu kitabımızın bahtı açık olur.

Dr. Erkan Karaarslan

“İyi arkadaşlar, iyi kitaplar, huzurlu bir vicdan: ideal hayat budur.”

Mark Twain

İçindekiler

Önsöz.....3

Birinci Bölüm

Elektrik Tüketim Vergisi Mevzuatına İlişkin Genel Açıklamalar9

1.Elektrik Tüketim Vergisi Konusu11

2.Elektrik Tüketim Vergisi Mükellefi ve Sorumlusu12

3.Elektrik Tüketim Vergisinin İstisnaları14

4.Elektrik Tüketim Vergisinde İstisna ve Muafiyetlerle İlgili Tereddüt Edilen Hususlar19

5.Verginin Matrahı ve Oranı21

6. Elektrik Tüketim Vergisinin Beyan ve Ödenmesi25

İkinci Bölüm

Elektrik Tüketim Vergisinde Ceza Uygulamasına İlişkin Hükümlerinin Açıklanması29

1.Elektrik Tüketim Vergisinde Ceza Uygulaması.....31

2.Cezalarda İndirim Yapılması33

3.Cezalı Olarak Elektrik Tüketim Vergisi Alınmasının Hukuki Süreçleri Adım Adım 34

Üçüncü Bölüm

Elektrik Tüketim Vergisi Bütçe ve Muhasebesi39

1.Elektrik Tüketim Vergisi Bütçesi41

2. Elektrik Tüketim Vergisi Muhasebesi41

Dördüncü Bölüm

Belediyelerin Elektrik Tüketim Vergisinde Kayıp ve Kaçaklarının Etüt ve Analizi43

1.Genel Olarak.....	45
2.İndirimli Orana Tabi Olmadığı Halde İndirimli Orana Tabi İşlem Gören Mükelleflerin Etüt ve Analizi	49
3.Vergiden Muaf Olmadığı Halde Muaf Olarak İşlem Gören Mükelleflerin Etüt ve Analizi	51
4.Vergiye Tabi Olan Alanlarda Bulunduğu Halde Vergiye Tabi İşlem Görmeyen Mükelleflerin Etüt Ve Analizi	52
5.Serbest Tüketici Anlaşması Yapan Dağıtıcı Firmalardan Beyan Vermeyen ya da Eksik Beyan Veren Dağıtıcıların Etüt Ve Analizi	53
6. Dağıtım Bölgesi İçinde Elektrik Üretimi Olup Belediye Sorumluluk Alanındaki Tüketimi İle Mahsuplaşanların Analizi	58
7. Dağıtım Bölgesi Dışında Elektrik Üretimi Olup Belediye Sorumluluk Alanındaki Tüketimi İle Mahsuplaşanların Analizi	64
8. Sokak Aydınlatma Bedelleri ile Elektrik Tüketim Vergisinin Mahsuplaştırılması Kaynaklı Sorunlar	66
9. Kredi Kartı İle Yapılan Elektrik Tüketim Vergisinin Tahsilatlarının Hesaba Yansıma Sorunu.....	69
10. Geç Ödenen Elektrik Parasına Yansıtılan Faizlerin Vergilerle Eşleştirme Sorunu.....	70
11. Sonuç ve Genel Değerlendirme.....	73

Ekler

Ek-1 Elektrik Tüketim Vergisinde Kırsal Mahalle Uygulaması	79
Ek-2 Yıllar İtibariyle Usulsüzlük Cezasının Miktarları	82
Ek-3 Beyana Davet Yazısı	84
Ek-4 Takdir Komisyonuna İlişkin Yazışmalar	85
Ek-5 Vergi ve Ceza İhbarnamesi	87
Ek-6 Belediye Gelirleri Mevzuatı.....	88
Ek-7 EPDK Veri Sunulması Görüşü.....	107
Ek-8 Verginin Tarh Süreçleri.....	109
Özgeçmiş	133